

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Полтава
2022

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ**

**Полтава
ПУЕТ
2022**

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 05 вересня 2022 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори:

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шмановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

А. В. Артеменко, к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;

В. Л. Іщенко, к. філол. н., доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, к. п. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. – Полтава: ПУЕТ,
3-41 2022. – 268 с.

ISBN 978-966-184-435-2

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Готельно-ресторанна справа; Економіка; Комп'ютерні науки; Міжнародні економічні відносини; Облік і оподаткування; Освітні педагогічні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-435-2

4. Чирка Д. М. Документування на підприємствах зовнішньоекономічної діяльності / Д. М. Чирка // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу : міжнар. зб. наук. пр. – 2011. – Вип. 1 (19). – С. 393–400.

УДК 057.16:657]:167

ПОНЯТТЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ БУХГАЛТЕРА ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ДОБРОЧЕСНІСТЮ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Тітенко Ю. А., магістр спеціальності Облік і оподаткування освітня програма «Облік і аудит»

Педченко Н. С., д. е. н., професор, професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Анотація. У статті розглянуто питання, пов'язані із поняттям «професійна етика» та її зв'язок з доброчесністю в наукових дослідженнях.

Ключові слова: професійна етика, академічна доброчесність, принципи професійної етики, принципи академічної доброчесності, кореляція.

Abstract. The article deals with issues related the concept of «professional ethics» and its connection with integrity in scientific research.

Keywords: professional ethics, academic integrity, principles of professional ethics, principles of academic integrity, correlation.

Постановка проблеми. Такі поняття як «професійна етика» та «академічна доброчесність» є особливо актуальними як під час виконання професійних обов'язків так і під час наукових досліджень й мають тісний зв'язок. Для підтвердження означеної кореляції проведено дослідження взаємозв'язку між цими поняттями.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дослідженням поняття «професійна етика» та принципів професійної етики займалися Балазюк О. Ю., Задорожний М. В., Кулинич М. Б. та Скорук О. В. Також було використано матеріали з Закону України «Про освіту», Положення про академічну доброчесність

Вищого навчального закладу Укоопспілки Полтавського університету економіки і торгівлі та Кодексу доброчесності Центральноукраїнського національного технічного університету.

Формування мети. З метою визначення взаємозв'язку між такими поняттями як «професійна етика» та «доброчесність в наукових дослідженнях» пропонуємо окремо провести науковий аналіз вказаних дефініцій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розпочнемо наше дослідження з розкриття сутності поняття «професійна етика». Пропонується розглядати професійну етику як «набір правил, що визначає поведінку фахівця під час виконання службових обов'язків, а також дотримання ним норм, які відповідають чинним законам та іншим нормативно-правовим актам, професійним знанням, відносинам із колегами та замовниками, глибокому усвідомленню моральної відповідальності за виконання професійних обов'язків» [1, с. 711]. Основними маркерами, які визначає Балазюк О. Ю. у розкритті сутності професійної етики є поведінка бухгалтера, яка ґрунтується на дотриманні законодавства, підзаконних актів, норм кодексу честі, принципів корпоративної культури, правил етичної поведінки під час виконання ним функціональних обов'язків. В продовження до наведеного авторського підходу, Балазюк О. Ю. виділяє фундаментальні принципи професійної етики бухгалтера, серед яких: доброчесність, об'єктивність, професійна компетентність та незалежна ретельність, конфіденційність, професійна поведінка та технічні стандарти [1, с. 712]. Це повністю корелює з її науковим баченням професійної етики та обґрунтовано окреслює вигоди до професійної придатності бухгалтера, фахівця котрий в своїй повсякденній роботі є об'єктивним, чесним, компетентним, зберігає конфіденційність, знається на законодавстві та нормативно-правових документах.

Для створення наукової дискусії окремо наведемо принципи професійної поведінки бухгалтера, які в своїй праці пропонує Задорожний М. В. До них автор відносить: точність, чесність, об'єктивність, прозорість, надійність, соціальну справедливість [4]. В продовження наведемо науковий підхід Кулинич М. Б. та

Скорук О. В. Науковцями пропонується виділяти такі принципи професійної етики бухгалтера або аудитора як: чесність, об'єктивність, професійна компетентність та належна ретельність, конфіденційність та професійна поведінка [5, с. 34]. Наведені підходи однакові у формуванні професійного портрету бухгалтера як особистості і професіонала, котрий в своєму повсякденному житті керується етичними принципами поведінки, чесно та професійно виконує свої посадові обов'язки, допомагає виявленню корупційних правопорушень та відповідає стандарту поведінки, яку очікують від професійного бухгалтера.

Окресливши межі професійної етики бухгалтера дійшли висновку, що вони корелюють з принципами академічної доброчесності в наукових дослідженнях. Тому пропонуємо детально зупинитися на розкритті поняття «доброчесність в наукових дослідженнях». Розпочнемо зі статті 42 Закону України «Про освіту» «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [2]. Бачення науковців у розумінні сутності професійної етики бухгалтера ідентичне розумінню академічної доброчесності, що виписане Законом України «Про освіту».

На підставі зазначеного Закону України кожен заклад вищої освіти розробив власне Положення про академічну доброчесність, визначальні принципи якого, незважаючи на автономію закладів освіти, дуже подібні між собою. Положенням про академічну доброчесність у Вищому навчальному закладі Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» передбачені наступні принципи її дотримання: integrity (цілісність), чесність, правдивість, прозорість, повага до інших, довіра, підзвітність, справедливість, рівність та соціальна справедливість, демократичне управління, якісна освіта, самовдосконалення та вдосконалення системи, інституційна автономія, міжнародна співпраця [3]. Відповідно до Кодексу доброчесності Центральноукраїнського національного технічного університету принци-

пами академічної доброчесності є доброчесність, чесність та порядність, правдивість, прозорість, законність, повага, довіра, справедливість, відповідальність, сумлінність та професіоналізм [6].

Висновки. Порівнюючи вказані Положення про академічну доброчесність та принципи професійної етики бухгалтера можна зазначити, що в них містяться твердження, синонімічні з професійними принципами бухгалтера. Поєднання домінантів академічної доброчесності та професійної поведінки, підкріплені загальнолюдськими цінностями створює високі стандарти професіоналізму для максимального задоволення потреб суспільства.

Список використаних джерел

1. Балазюк О. Ю. Професійна етика бухгалтера в контексті реформування бухгалтерського обліку в Україні / О. Ю. Балазюк // Економіка і суспільство. – 2017. – № 10. – С. 710–714.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://ru.osvita.ua/legislation/law/2231/>
3. Положення про академічну доброчесність [Електронний ресурс]. URL: http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf.
4. Задорожний М. В. Кодекс етики професійного бухгалтера та аудитора [Електронний ресурс]. URL: <http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/27748/1/%D0%97%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%9C.%D0%92.%2C%20OMOm-21..pdf>.
5. Кулинич М. Б., Скорук О. В. Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця [Електронний ресурс] : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 113 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20684/3/PEBAP_konspekt.pdf.
6. Кодекс академічної доброчесності [Електронний ресурс]. URL: <http://www.kntu.kr.ua/doc/dobro.pdf>.